

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління
та національної безпеки
Кафедра економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ПАВЛУШИН СЕРГІЙ ОЛЕГОВИЧ
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК 351:368.1:004
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ІННОВАЦІЇ У ПУБЛІЧНОМУ
УПРАВЛІННІ НАДАННЯ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ**
(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр
Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело

С. О. ПАВЛУШИН
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи:
ІВАНЮК Ольга Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові)
кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Висновок кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління
за результатами попереднього захисту: **ПАВЛУШИНА Сергія Олеговича**
допущений до захисту

Протокол засідання кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління № _____ від « _____ » грудня 2025 р.

Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

_____ Валентина ЯКОБЧУК
(підпис) (власне ім'я та прізвище)

« _____ » грудня 2025 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти ПАВЛУШИН Сергій Олегович захистив
(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:
сума балів за 100-бальною шкалою _____
за національною шкалою _____

Секретар ЕК

_____ (науковий ступінь, вчене звання) (підпис) _____ (власне ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Павлушин С. О. Цифровізація та інновації у публічному управлінні надання страхових послуг. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування. – Поліський національний університет, Житомир, 2025.

Перший розділ роботи розкриває сутність, структуру, цифровізаційно-інноваційні механізми публічного управління надання страхових послуг. Другий розділ висвітлює нормативно-правове забезпечення, характеризує сучасний стан, проблеми та ризики публічного управління надання страхових послуг. У третьому розділі обґрунтовано цифровізаційні та інноваційні напрями удосконалення публічного управління надання страхових послуг.

Ключові слова: цифровізація, інноваційні механізми, публічне управління, ризики, страхові послуги, стратегія.

ANNOTATION

PAVLUSHYN S. Digitalization and innovations in public administration of insurance services. Qualification work on the rights of the manuscript. Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 281 «Public management and administration» – Polissia National University, Zhytomyr, 2025.

The first section of the work reveals the essence, structure, digitalization and innovation mechanisms of public administration of insurance services. The second section highlights the regulatory framework, characterizes the current state, problems and risks of public administration of insurance services. The third section substantiates the digitalization and innovation directions for improving public administration of insurance services

Keywords: digitalization, innovative mechanisms, public administration, risks, insurance services, strategy.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЦИФРОВІЗАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У НАДАННІ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ	8
1.1. Сутність, роль та структура публічного управління у наданні страхових послуг	8
1.2. Чинники впливу на публічне управління надання страхових послуг	11
1.3. Цифровізаційні та інноваційні аспекти публічного управління у наданні страхових послуг	13
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	16
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ЦИФРОВІЗАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У НАДАННІ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ	17
2.1. Нормативно-правове забезпечення та інституційна база публічного управління у наданні страхових послуг	17
2.2. Оцінка сучасного стану надання страхових послуг в контексті публічного управління їх оцифрування та впровадження інновацій	19
2.3. Виявлення проблем та ризиків у сучасному публічному управлінні надання страхових послуг	22
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	24
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У НАДАННІ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ	25
3.1. Цифрові та інформаційно-аналітичні технології публічного управління страховими послугами	25
3.2. Інноваційні механізми публічного управління у наданні страхових послуг	27
3.3. Стратегічні напрями цифровізацій та інновацій публічного управління надання страхових послуг в умовах військових загроз	29
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	31
ВИСНОВКИ	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35
ДОДАТКИ	39

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасні орієнтири розвитку економіки вимагають посилення ролі та переосмислення сутності публічного управління у сфері надання страхових послуг як інструменту забезпечення фінансової стабільності, соціального захисту населення, ефективного управління ризиками та сталого розвитку суспільства. За таких умов актуалізується питання щодо цифровізації та інновацій публічного управління у сфері страхування, яке спрямоване на підвищення ефективності державного регулювання, забезпечення стійкості страхового ринку, адаптацію управлінських механізмів до умов невизначеності та гарантування безперервного й доступного надання страхових послуг населенню і суб'єктам господарювання.

Аналіз останніх досліджень. Теоретико-методологічним аспектам дослідження цифровізаційних трансформацій та сучасних інновацій у публічному управлінні надання страхових послуг присвячена велика кількість вітчизняних та зарубіжних наукових праць. Так, зокрема, страховий ринок у категоріях інституціональних теорій детально вивчено Слободянюк О.В. та Сосновською О. О. Сучасному розвитку та впровадженню інноваційних підходів до публічного управління страховими компаніями присвячені праці Богріновцева Л. М., Ключка О. В., Заїчко І. В., Пікус Р., Данько Ю. І., Бровко С. В. Питання цифровізації у публічному управлінні страховими послугами значною мірою висвітлені у роботах Мазур М. В., Алієва А. А., Міловської Н., Нечипоренко А. В., Кужелєв М. О., Добродзій О. М.

Метою дослідження кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо удосконалення цифровізаційних та інноваційних підходів публічного управління у сфері надання страхових послуг, спрямованих на підвищення ефективності державного регулювання страхового ринку, забезпечення стійкості та безперервності надання страхових послуг, посилення захисту інтересів

споживачів і формування адаптивної, прозорої та соціально орієнтованої системи публічного управління.

Зазначена мета передбачає вирішення наступних завдань:

- дослідження сутності, ролі та структури публічного управління у наданні страхових послуг;
- вивчення нормативно-правового забезпечення та інституційної бази публічного управління щодо надання страхових послуг;
- оцінка сучасного стану надання страхових послуг в контексті публічного управління їх оцифрування та впровадження інновацій;
- ідентифікація ризиків та факторів впливу на цифровізаційно-інноваційний механізм публічного управління страховими послугами;
- дослідження інноваційних механізмів, цифрових та інформаційно-аналітичних технологій у публічному управлінні страхових послуг;
- обґрунтування стратегічних напрямів цифровізації та інновацій публічного управління надання страхових послуг в умовах військових загроз.

Предметом дослідження є сукупність методологічних і практичних механізмів цифровізації та інновацій публічного управління у сфері надання страхових послуг, які забезпечують ефективність державного регулювання, підвищення якості і доступності страхових сервісів. Система цифровізації та інновацій у публічному управлінні надання страхових послуг є об'єктом дослідження.

Методи дослідження (із зазначенням конкретного застосування. У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема: аналіз і синтез – для узагальнення теоретичних положень щодо цифровізації та інновацій публічного управління у сфері страхових послуг; системний підхід – для дослідження публічного управління страхуванням як цілісної та взаємопов'язаної системи; структурно-функціональний аналіз – для визначення функцій і ролі суб'єктів публічного управління; порівняльний аналіз – для оцінювання сучасного стану страхового

ринку; індукцію та дедукцію – для формування висновків і обґрунтування наукових положень.

Інформаційну базу досліджень становлять нормативно-правові акти України у сфері публічного управління та страхування, офіційні матеріали органів державної влади і регуляторних установ, аналітичні звіти, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних учених, матеріали профільних конференцій, інформаційні ресурси мережі Інтернет.

Перелік публікацій автора за темою дослідження. За темою дослідження опубліковано три тези в збірниках науково-практичних конференцій Поліського національного університету.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання сформульованих теоретичних положень, висновків і рекомендацій у діяльності органів публічної влади, регуляторних установ та суб'єктів страхового ринку з метою удосконалення механізмів цифровізації та інновацій публічного управління у сфері надання страхових послуг.

Елементи наукової новизни полягають в обґрунтуванні теоретичних і практичних підходів до вдосконалення механізмів публічного управління у сфері надання страхових послуг на основі використання цифрових та інноваційних технологій. У роботі запропоновано напрями інтеграції цифрових платформ, інформаційно-аналітичних інструментів і сучасних управлінських механізмів, що сприяють підвищенню ефективності державного регулювання страхового ринку та забезпеченню стійкості надання страхових послуг.

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Основний зміст роботи становить 37 сторінок. Список використаних літературних джерел налічує 42 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЦИФРОВІЗАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У НАДАННІ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

1.1. Сутність, роль та структура публічного управління у наданні страхових послуг

У сучасних умовах трансформації економіки та зростання рівня соціально-економічних ризиків страхування набуває особливої ваги як інструмент фінансового захисту та стабілізації суспільних відносин. У цьому контексті публічне управління у сфері надання страхових послуг відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування страхового ринку, узгодженні інтересів держави, бізнесу та споживачів, а також у реалізації соціальної політики.

Роль публічного управління полягає передусім у формуванні нормативно-правового середовища, яке визначає правила здійснення страхової діяльності, встановлює вимоги до фінансової стійкості страховиків, порядку ліцензування, нагляду та контролю. Завдяки цьому забезпечується прозорість страхового ринку, мінімізуються системні ризики та створюються умови для добросовісної конкуренції.

Визначальною у зазначеному контексті є регуляторна роль держави, функція якої проявляється у створенні правових рамок функціонування страхового ринку. При цьому публічне управління забезпечує встановлення обов'язкових правил діяльності страховиків: ліцензування, нормативи платоспроможності, вимоги до капіталу, резервів, звітності та прозорості.

Захист суспільних та приватних інтересів відбувається через механізми нагляду й контролю, оскільки держава захищає страхувальників від недобросовісних практик, фінансових ризиків і банкрутств страховиків. Водночас державна політика підтримує довіру до страхування як соціально значущого інституту. Крім цього, держава впливає на баланс між конкуренцією

та фінансовою стійкістю страховиків, запобігає системним ризикам, стимулює розвиток нових страхових продуктів і інтеграцію ринку у міжнародний фінансовий простір.

Вагоме значення має соціальна функція страхування, яка спрямована на зменшення соціальних ризиків і підтримку вразливих груп населення. Публічне управління забезпечує реалізацію обов'язкових видів страхування: пенсійного, соціального, медичного, страхування цивільної відповідальності тощо.

Стає зрозуміло, що публічне управління у сфері надання страхових послуг є складною багаторівневою системою, що охоплює сукупність суб'єктів, інструментів і механізмів впливу на функціонування страхового ринку. Його структура формується з урахуванням необхідності забезпечення фінансової стабільності, захисту прав споживачів страхових послуг та реалізації державної соціально-економічної політики (рис.1.1).

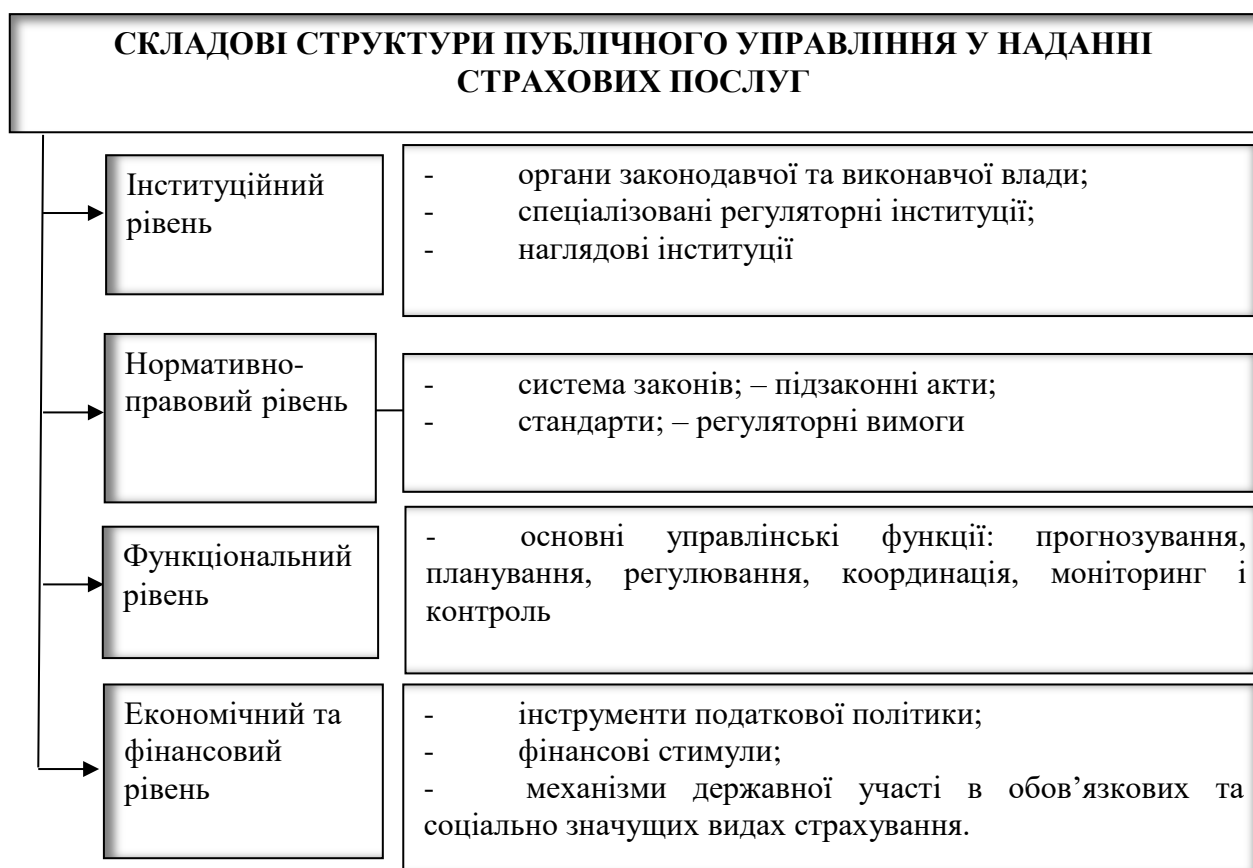

Рис. 1.1. Структура публічного управління у сфері надання страхових послуг

Джерело: власні дослідження.

Ключовим елементом структури публічного управління є інституційний рівень, до якого належать органи законодавчої та виконавчої влади, а також спеціалізовані регуляторні й наглядові інституції. Законодавчі органи визначають правові засади страхової діяльності, тоді як органи виконавчої влади та уповноважені регулятори забезпечують реалізацію державної політики, здійснюють ліцензування, нагляд і контроль за діяльністю страховиків.

Важливою складовою структури є нормативно-правовий рівень, який охоплює систему законів, підзаконних актів, стандартів і регуляторних вимог. Саме через нормативно-правові інструменти держава встановлює правила функціонування страхового ринку, вимоги до фінансової стійкості страхових компаній, порядку формування страхових резервів та розкриття інформації.

Функціональний рівень структури публічного управління включає основні управлінські функції: прогнозування, планування, регулювання, координацію, моніторинг і контроль. Реалізація цих функцій забезпечує системний вплив публічної влади на розвиток страхового ринку, своєчасне виявлення ризиків та запобігання кризовим явищам.

Окреме місце у структурі займає економічний та фінансовий рівень, що охоплює інструменти податкової політики, фінансові стимули, механізми державної участі в обов'язкових та соціально значущих видах страхування. Ці інструменти сприяють розвитку страхових послуг та підвищенню їх доступності для населення і суб'єктів господарювання.

Таким чином стає зрозуміло, що структура публічного управління у наданні страхових послуг є цілісною системою взаємопов'язаних елементів, ефективного функціонування яких забезпечує стабільність страхового ринку, захист суспільних інтересів та сталий соціально-економічний розвиток держави. Узгоджена взаємодія інституційних, нормативно-правових, функціональних і фінансово-економічних складових створює умови для своєчасного реагування на ризики, підвищення рівня надійності страхових механізмів і зміцнення довіри з боку населення та суб'єктів господарювання.

Водночас така структура сприяє формуванню прозорого конкурентного середовища, впровадженню сучасних стандартів регулювання та адаптації страхового ринку до викликів глобалізації, цифровізації та євроінтеграційних процесів, що в сукупності підвищує ефективність державної політики у сфері страхових послуг.

1.2. Чинники впливу на публічне управління надання страхових послуг

Чинники впливу на публічне управління надання страхових послуг у широкому змісті формуються під дією сукупності внутрішніх і зовнішніх умов, що визначають напрями, інструменти та ефективність державного регулювання страхового ринку. Їх вплив проявляється як на стратегічному, так і на операційному рівнях публічного управління.

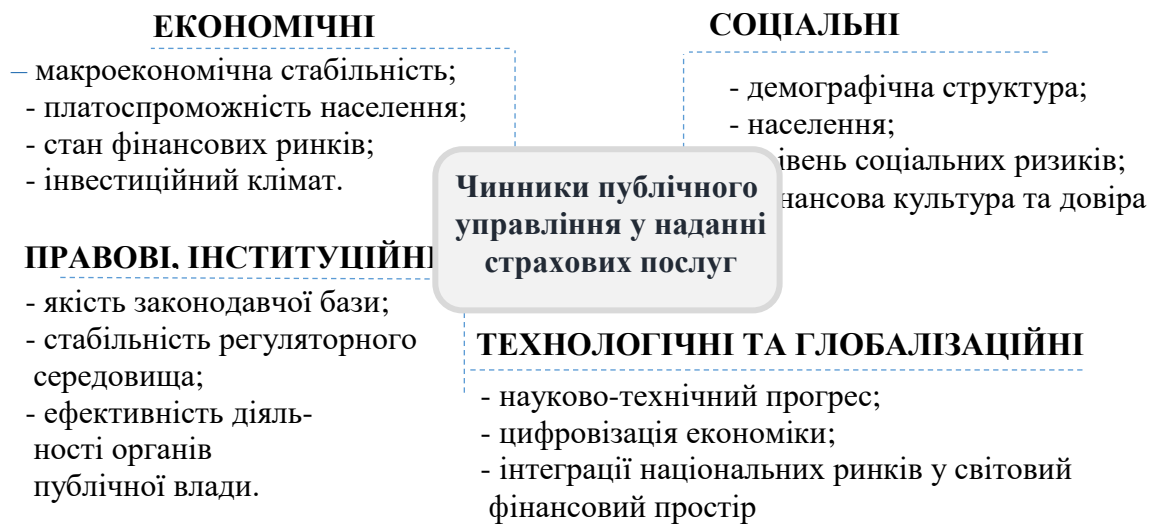

Рис.1.2. Основні чинники публічного управління у наданні страхових послуг

Джерело: власні дослідження

Передусім визначальними є економічні чинники, які виникають внаслідок циклічності економічного розвитку, структурних змін у національній економіці

та посилення ролі фінансового сектору. Коливання макроекономічних показників, нерівномірність доходів населення та вплив кризових явищ обумовлюють потребу держави у регуляторному втручанні для підтримання платоспроможності страховиків і захисту страхувальників (рис.1.2).

До економічних чинників належать рівень розвитку національної економіки, макроекономічна стабільність, платоспроможність населення, стан фінансових ринків та інвестиційний клімат. Від цих умов залежить попит на страхові послуги, фінансова стійкість страховиків і можливості держави щодо застосування регуляторних та стимулюючих інструментів.

Вагомий вплив мають соціальні чинники, які формуються під впливом демографічних змін, зростання соціальних ризиків і ускладнення суспільних відносин. Старіння населення, урбанізація, підвищення рівня соціальної вразливості та потреба у гарантіях соціального захисту зумовлюють розвиток страхування як важливого елементу соціальної політики, що, своєю чергою, вимагає активної участі публічної влади.

До соціальних чинників слід віднести демографічну структуру, населення, рівень соціальних ризиків, фінансова культура та довіра громадян до інститутів держави і страхування. Саме соціальні умови визначають пріоритетність розвитку обов'язкових і соціально значущих видів страхування та спрямованість публічної політики на захист вразливих груп населення.

Передумовами виникнення правових та інституційних чинників є еволюція державного управління, необхідність забезпечення верховенства права та адаптація законодавства до ринкових умов. Ускладнення фінансових відносин і поява нових страхових продуктів потребують чітких правових норм і ефективних інституцій, здатних здійснювати нагляд і контроль. Правові та інституційні чинники охоплюють якість законодавчої бази, стабільність регуляторного середовища, ефективність діяльності органів публічної влади та рівень координації між ними. Від узгодженості правових норм і спроможності інституцій залежить результативність нагляду, контролю та реалізації державної політики у сфері страхових послуг.

Політичні чинники, такі як пріоритети державної політики, рівень політичної стабільності та послідовність реформ здійснюють суттєвий вплив. Вони визначають стратегічні напрями розвитку страхового ринку та ступінь державної участі у його регулюванні. Політичні чинники зумовлені трансформаціями державної політики, зміною пріоритетів соціально-економічного розвитку та потребою забезпечення суспільної стабільності. Реалізація реформ у фінансовому секторі, зокрема у сфері страхування, потребує політичної волі та узгодженості дій органів влади.

Окрему групу становлять технологічні та глобалізаційні чинники, які виникають унаслідок науково-технічного прогресу, цифровізації економіки та інтеграції національних ринків у світовий фінансовий простір. Насамперед такі чинники пов'язані з цифровізацією фінансових послуг, розвитком інноваційних страхових продуктів, інтеграцією у міжнародні страхові та фінансові ринки. Технологічні та глобалізаційні чинники вимагають адаптації механізмів публічного управління до нових викликів і стандартів. Розвиток цифрових страхових сервісів і міжнародних стандартів регулювання обумовлює необхідність модернізації механізмів публічного управління.

Зазначені передумови виникнення чинників впливу на публічне управління у наданні страхових послуг мають комплексний характер і відображають об'єктивну потребу держави у забезпеченні ефективного регулювання страхової діяльності в умовах динамічних соціально-економічних змін.

1.3. Цифровізаційні та інноваційні аспекти публічного управління у наданні страхових послуг

Цифровізаційні та інноваційні аспекти публічного управління відіграють ключову роль у трансформації системи надання страхових послуг, підвищуючи її ефективність, прозорість та орієнтованість на громадян. Запровадження

електронних реєстрів, цифрових платформ і автоматизованих інформаційних систем дає змогу органам публічної влади оптимізувати процеси адміністрування страхових програм, скоротити часові та фінансові витрати, а також мінімізувати корупційні ризики. Використання інноваційних інструментів, зокрема big data, штучного інтелекту та електронної ідентифікації, сприяє більш точному оцінюванню страхових ризиків, персоналізації страхових послуг і підвищенню рівня контролю за дотриманням законодавства у сфері страхування. У результаті цифровізація публічного управління у сфері страхових послуг формує нову модель взаємодії між державою, страховими інституціями та споживачами, що відповідає вимогам сучасного інформаційного суспільства та принципам сталого розвитку (рис.1.3).

Рис. 1.3. Модель взаємодії держави, бізнесу та страхових інституцій в контексті цифровізації публічного управління надання страхових послуг

Джерело: власні дослідження

Головні етапи проведення цифровізації у публічному управлінні надання страхових послуг охоплюють послідовні організаційні, нормативні та технологічні перетворення. На першому етапі здійснюється стратегічне планування та нормативно-правове забезпечення, що передбачає формування державної політики цифровізації, визначення цілей, завдань і принципів

цифрової трансформації, а також адаптацію законодавства у сфері страхування до використання електронних сервісів і даних.

Другий етап пов'язаний із розбудовою цифрової інфраструктури, зокрема створенням і модернізацією інформаційних систем, електронних реєстрів, платформ взаємодії між органами влади та страховими установами, а також впровадженням засобів кібербезпеки.

На третьому етапі відбувається впровадження цифрових сервісів та інноваційних технологій, що включає автоматизацію адміністративних процедур, застосування електронної ідентифікації, використання аналітики даних та інструментів штучного інтелекту для управління страховими процесами.

Четвертий етап передбачає інтеграцію та міжвідомчу взаємодію, яка забезпечує обмін даними між державними органами, страховиками та іншими зацікавленими суб'єктами з метою підвищення якості послуг. Завершальним етапом є моніторинг, оцінювання та постійне вдосконалення, що полягає в аналізі ефективності цифрових рішень, зворотному зв'язку від користувачів і коригуванні цифрової політики відповідно до нових викликів і технологічних змін.

Щодо інновацій у публічному управлінні страхових послуг, то слід відмітити наступне: їх упровадження зумовлене необхідністю підвищення якості, доступності та результативності страхового захисту населення в умовах динамічних соціально-економічних змін. Інновації виявляються у застосуванні нових управлінських підходів, цифрових технологій і сервісних моделей, що забезпечують клієнтоорієнтований характер надання страхових послуг та прозорість діяльності публічних інституцій. Важливого значення набуває використання електронних платформ, автоматизованих систем прийняття управлінських рішень, аналітики великих масивів даних і механізмів державно-приватного партнерства, які сприяють підвищенню ефективності регулювання страхового ринку. Крім того, інноваційні підходи в публічному управлінні страхуванням сприяють зниженню адміністративних бар'єрів, посиленню

контролю за фінансовою стійкістю страхових інститутів та формуванню довіри громадян до системи страхових послуг загалом.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Визначено, що публічне управління у сфері надання страхових послуг являє собою комплексну багаторівневу систему, яка поєднує різних суб'єктів, інструменти та механізми регуляторного впливу на розвиток і функціонування страхового ринку. Формування цієї системи зумовлене потребою забезпечення фінансової стійкості страхового сектору, належного захисту прав споживачів страхових послуг і реалізації пріоритетів державної соціально-економічної політики.

Досліджено інституційну базу публічного управління, яка представлена сукупністю державних органів і регуляторів, що здійснюють нагляд, контроль та координацію діяльності страхового ринку, забезпечуючи фінансову стабільність і прозорість страхових процесів. Встановлено, що наявні інституційні механізми потребують подальшого вдосконалення з метою підвищення координації між суб'єктами управління, усунення дублювання функцій та посилення аналітичної й сервісної складових державного регулювання.

Цифровізації та інновації у публічному управлінні надання страхових послуг є взаємопов'язаними та взаємодоповнювальними процесами, спрямованими на модернізацію системи страхування та підвищення її ефективності. Послідовна реалізація етапів цифровізації створює технологічну та інституційну основу для впровадження інноваційних управлінських рішень, що забезпечують прозорість, оперативність і клієнтоорієнтованість страхових послуг. У результаті формується сучасна модель публічного управління у сфері страхування, яка сприяє зниженню адміністративних витрат, підвищенню якості регулювання страхового ринку та зміцненню довіри громадян до державних інститутів.

РОЗДІЛ 2.

СУЧАСНИЙ СТАН ЦИФРОВІЗАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У НАДАННІ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

2.1. Нормативно-правове забезпечення та інституційна база публічного управління у наданні страхових послуг

Нормативно-правове забезпечення та інституційна база публічного управління у наданні страхових послуг свідчить про їх визначальну роль у функціонуванні та розвитку системи страхування. Нормативно-правова база формує правові засади регулювання страхових відносин, визначає повноваження органів публічної влади, правила діяльності страхових установ, а також механізми захисту прав споживачів страхових послуг. Водночас ефективність правового регулювання значною мірою залежить від його адаптованості до сучасних умов, зокрема цифровізації, розвитку інноваційних страхових продуктів та європейських стандартів регулювання.

До основних нормативно-правових джерел інформації, що регулюють публічне управління у сфері надання страхових послуг в Україні, доцільно віднести в першу чергу Конституційні та кодифіковані акти. Зокрема, Конституція України, яка закріплює засади державної політики, принципи соціального захисту населення та повноваження органів публічної влади у фінансовій сфері [16]. Цивільний кодекс України, який регулює цивільно-правові відносини, пов'язані з укладенням і виконанням страхових договорів [17].

Вагоме значення мають спеціальні закони у сфері страхування та фінансового регулювання і нормативно-правові акти у сфері публічного управління та цифровізації:

- Закон України «Про страхування», який є базовим нормативним актом і визначає правові, економічні та організаційні засади здійснення страхової діяльності [18];

- Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», що встановлює механізми державного нагляду та регулювання страхового ринку [19];

- Закон України «Про Національний банк України», який визначає повноваження НБУ як регулятора та наглядового органу у сфері страхування [20];

- Закон України «Про центральні органи виконавчої влади», основний закон, що регламентує інституційні засади публічного управління [21];

- Закон України «Про електронні довірчі послуги», що регулює відносини у сфері електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг в Україні (права, обов'язки, порядок надання таких послуг тощо) [22];

- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», що визначає правові засади обігу електронних документів [23];

- Закон України «Про захист персональних даних», який встановлює правила обробки та захисту персональних даних, що важливо при цифровому наданні страхових послуг [24];

Правову основу публічного управління страхуванням, що забезпечують регуляторні вимоги, цифрові інструменти та захист прав учасників страхових відносин доповнюють також підзаконні нормативні акти та стратегічні документи: Постанови Кабінету Міністрів України, які регулюють порядок надання окремих видів страхових послуг та реалізацію державної політики у сфері страхування; Нормативно-правові акти Національного банку України (положення, інструкції, розпорядження), що встановлюють вимоги до діяльності страхових компаній та механізми нагляду; Стратегії та концепції розвитку цифрової економіки і електронного урядування, які визначають напрями цифровізації публічного управління, зокрема у сфері фінансових і страхових послуг.

Наведені нормативно-правові джерела формують комплексну правову основу публічного управління у наданні страхових послуг та забезпечують

регуляторний, інституційний і цифровий виміри функціонування страхової системи.

2.2. Оцінка сучасного стану надання страхових послуг в контексті публічного управління їх оцифрування та впровадження інновацій

Оцінка сучасного стану надання страхових послуг полягає у системному аналізі рівня розвитку страхового ринку та якості страхових сервісів з урахуванням інституційних, економічних, технологічних і соціальних чинників. За даними Forinsurer [6] страховий ринок України зберігає траєкторію зростання, демонструючи позитивну динаміку за підсумками 9 місяців 2025 р. та покращення фінансових показників діяльності страховиків, попри складні умови, спричинені війною.

Упродовж зазначеного періоду зафіксовано зростання всіх ключових індикаторів страхового ринку, зокрема активів, обсягів страхових премій і страхових виплат. За попередніми оцінками, сукупні валові страхові премії збільшилися на 43 % і досягли близько 53 млрд грн, з яких майже 49 млрд грн припадає на сегмент ризикового (non-life) страхування.

Водночас триває скорочення кількості учасників страхового ринку. Станом на листопад 2025 року в Україні функціонують 49 страховиків, що здійснюють діяльність у сфері non-life страхування (для порівняння: у травні 2025 р. – 51 компанія, на кінець червня 2024 р. – 78, у травні 2023 р. – 115). Протягом року ринок залишили 40 страхових компаній, з яких 38 працювали у сегменті ризикового страхування. Така динаміка сприяла подальшій концентрації ринку: частка п'яти найбільших ризикових страховиків за обсягом зібраних премій зросла з 39 % до 42 %, а частка десяти лідерів – з 65 % до 71 %.

Діяльність ТОП 10 найбільших ризикових страховиків за виплатами та валовими преміями за 9 місяців 2024-2025 рр. відображена у табл. 2.1. Впродовж 2022-2024 рр. лідерами українського страхового ринку були

компанії: СГ «ТАС», АРХ, УНІКА, ІНГО, VUSO та ОРАНТА, які систематично показували високі показники за виплатами, преміями та рейтингами від авторитетних джерел, хоча точний рейтинг може відрізнятися залежно від методології (виплати чи збори премій) [6] .

Таблиця 2.1.

ТОП-10 найбільших ризикових страховиків

ТОП-10 найбільших ризикових страховиків за:							
за валовими преміями, млн. грн				за виплатами, млн. грн			
Страхова компанія	2024 р.*	2025 р.*	2025 р. до 2024 р., %	Страхова компанія	2024 р.*	2025 р.*	2025 р. до 2024 р., %
ТАС СГ	3,5	5,7	+62,8	ТАС СГ	1,4	2,1	+50,0
АРХ	3,1	4,2	+35,0	ІНГО	1,1	1,6	+45,5
ІНГО	2,5	3,8	+52,0	АРХ	1,3	1,5	+15,4
ВУСО	2,5	3,7	+48,0	УНІКА	1,2	1,4	+16,7
УНІКА	2,8	3,6	+28,6	УСГ	1,1	1,3	+18,2
АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	2,2	3,5	+59,0	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	0,9	1,3	+44,4
УСГ	2,2	3,0	+36,4	ВУСО	1,0	1,2	+20,0
КНЯЖА	1,8	2,9	+61,1	КНЯЖА	0,7	0,9	+28,6
ОРАНТА	1,6	2,7	+68,8	UNIVERSALNA	0,6	0,8	+33,3
UNIVERSALNA	1,9	2,4	+26,3	PZU УКРАЇНА	0,7	0,8	+14,3

Джерело: Insurance TOP.: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife>

* – дані взяті за 9 місяців 2024-2025 рр.

Високо оцінюються і стабільно високі позиції за виплатами та преміями займають: АРХ , ІНГО, УНІКА, (VUSO). Страхова Група «ТАС» тривалий час є лідером за обсягами виплат, зокрема в автострахованні. НАСК «ОРАНТА» – лідер у врегулюванні автоцивілки. PZU Україна – сильний гравець, особливо в обов'язковому страхуванні цивільно-правової відповідальності.

Різке скорочення обсягів страхового ринку внаслідок повномасштабної війни було зумовлене різною сукупністю різних чинників та проявлялися у звуженні попиту на страхові послуги, зниженні платоспроможності населення і бізнесу, зростанні рівня ризиків та невизначеності. Воєнні дії призвели до руйнування майна, переміщення населення, припинення або скорочення діяльності значної кількості підприємств, що, своєю чергою, зменшило потребу у страхуванні та можливості його фінансування.

Однак це не стало на заваді формуванню позитивної динаміки аналітичних даних щодо процесу цифровізації у вітчизняній страховій сфері. За даними академічного дослідження, індекс цифровізації операцій у страхуванні в Україні значно зріс за останнє десятиліття: якщо у 2016 році він коливався від 11 до 37, то в 2025 році його оцінювали в межах від 77 до 100, що вказує на високий рівень цифрової культури в страховому секторі [29]. Щодо частки електронних договорів ОСЦПВ, у першому кварталі 2025 р. її рівень становив 99,3 % всіх укладених угод, що суттєво вища за показник 73,8 % у 2024 році. Це свідчить про майже повну діджиталізацію цього сегмента страхування [25].

Розширення цифрових каналів продажу страхових послуг відбулося через значну частину страховиків, що впроваджують онлайн-оформлення полісів через власні веб-сайти та мобільні застосунки, що спрощує доступ до страхових продуктів і підвищує зручність для споживачів [27].

Останнім часом українські страхові компанії почали застосовувати інноваційні технології та InsurTech:

- цифрові платформи для обслуговування клієнтів;
- штучний інтелект та аналітику великих даних;
- автоматизацію процесів андеррайтингу і врегулювання збитків;
- чат-боти для комунікації;
- цифрові сервіси для оцінки збитків [28].

Стає зрозуміло, що цифрові трансформації включають використання хмарних технологій, аналітики даних, мобільних застосунків, ІТ-рішень (для телематики) і платформ для обробки страхових подій. Це дає змогу вийти на принципово новий рівень публічного управління надання страхових послуг, ключовий ефект якого проявлятиметься у підвищенні ефективності бізнес-процесів, зниженні операційних витрат, розширенні каналів дистрибуції страхових продуктів, покращення прозорості та зниження ризику фальсифікацій, підвищення конкурентоспроможності страхових компаній [30].

2.3. Виявлення проблем та ризиків у сучасному публічному управлінні надання страхових послуг

Сучасне публічне управління у сфері надання страхових послуг характеризується наявністю низки системних проблем і ризиків, що стримують ефективний розвиток страхового ринку та знижують рівень довіри до нього з боку споживачів. Однією з ключових проблем є нестабільність зовнішнього середовища, зумовлена воєнними діями та макроекономічними дисбалансами, що ускладнює прогнозування страхових ризиків і посилює навантаження на фінансову стійкість страховиків. Водночас нормативно-правове регулювання не завжди встигає за динамікою змін страхового ринку, зокрема в частині цифровізації, впровадження інноваційних продуктів і використання нових технологій обробки даних, що створює регуляторні прогалини та підвищує правові ризики.

Суттєвим викликом залишається концентрація страхового ринку, зумовлена скороченням кількості його учасників, що підвищує ризики монополізації та зменшує рівень конкуренції. Це може негативно впливати на доступність і якість страхових послуг, а також на цінову політику страховиків. Крім того, недостатній рівень координації між органами публічної влади та учасниками ринку ускладнює реалізацію комплексних управлінських рішень і знижує ефективність наглядових та контрольних механізмів.

Окрему групу ризиків формують процеси цифрової трансформації страхового сектору. Поряд із позитивними ефектами цифровізації зростають загрози кібербезпеці, ризики витоку персональних даних і можливі зловживання автоматизованими системами прийняття рішень. Недостатній рівень цифрових компетентностей як серед працівників страхових компаній, так і серед споживачів страхових послуг посилює ці ризики та обмежує потенціал повноцінного використання цифрових інструментів.

Сукупність зазначаних проблем дозволяє сформулювати блок-схему ключових груп ризиків, що формуються у процесі публічного управління

наданням страхових послуг (рис. 2.1). Центральним елементом виступає система публічного управління, на яку одночасно впливають макроекономічні, воєнні, регуляторні, фінансові, ринкові та цифрові ризики, а також ризики порушення прав споживачів. Сукупний вплив зазначених чинників визначає рівень стабільності страхового ринку та ефективність реалізації державної політики у сфері страхування.

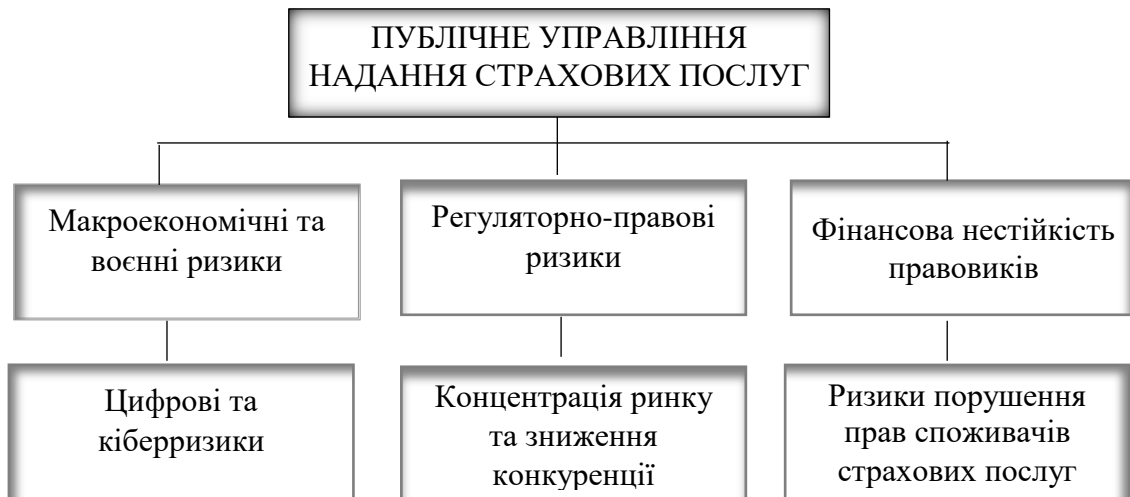

Рис. 2.1. Блок-схема ключових груп ризиків публічного управління надання страхових послуг

Джерело: власні дослідження

Таким чином, виявлення й систематизація проблем та ризиків у публічному управлінні надання страхових послуг є необхідною передумовою для формування ефективної державної політики, спрямованої на підвищення стійкості страхового ринку, захист прав споживачів і забезпечення його сталого розвитку в умовах сучасних викликів. Це дає змогу своєчасно ідентифікувати вразливі елементи системи публічного управління, обґрунтувати пріоритетні напрями регуляторного впливу та розробити комплексні управлінські рішення, орієнтовані на мінімізацію негативних наслідків внутрішніх і зовнішніх загроз.

У свою чергу, впровадження ризик-орієнтованого підходу в діяльність органів публічної влади сприяє підвищенню адаптивності страхового сектору, зміцненню довіри з боку учасників ринку та споживачів страхових послуг, а

також узгодженню національної практики публічного управління із сучасними європейськими стандартами регулювання страхового ринку.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Нормативно-правове регулювання у сфері надання страхових послуг в Україні сформувалося як цілісна система правових норм і інституційних механізмів, спрямованих на забезпечення стабільного функціонування страхового ринку, захист прав споживачів та реалізацію державної соціально-економічної політики. Передача регуляторних повноважень Національному банку України посилила інституційну спроможність державного нагляду, сприяла підвищенню прозорості діяльності страховиків і наближенню національного регулювання до європейських стандартів. Водночас чинна нормативно-правова база потребує подальшого вдосконалення з огляду на динамічні зміни страхового ринку, процеси цифровізації та зростання нових ризиків, зокрема кіберзагроз і воєнних викликів.

Сучасний стан публічного управління у сфері надання страхових послуг характеризується посиленням інституційного нагляду, поступовою адаптацією регуляторних механізмів до кризових умов та активізацією цифрової трансформації страхового ринку. Водночас збереження воєнних, фінансових і регуляторних ризиків, а також нерівномірність впровадження інновацій обумовлюють потребу в подальшому вдосконаленні державної політики з метою підвищення стійкості страхового сектору та ефективності захисту прав споживачів.

РОЗДІЛ 3.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У НАДАННІ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ

3.1. Цифрові та інформаційно-аналітичні технології публічного управління страховими послугами

Цифрові та інформаційно-аналітичні технології публічного управління страховими послугами за сучасних умов характеризуються активним впровадженням електронних сервісів, автоматизацією регуляторних і наглядових процедур, розширенням використання великих масивів даних та аналітичних інструментів для оцінки ризиків і прийняття управлінських рішень, а також посиленням інтеграції з державними інформаційними системами, що сприяє підвищенню прозорості, оперативності та ефективності регулювання страхового ринку.

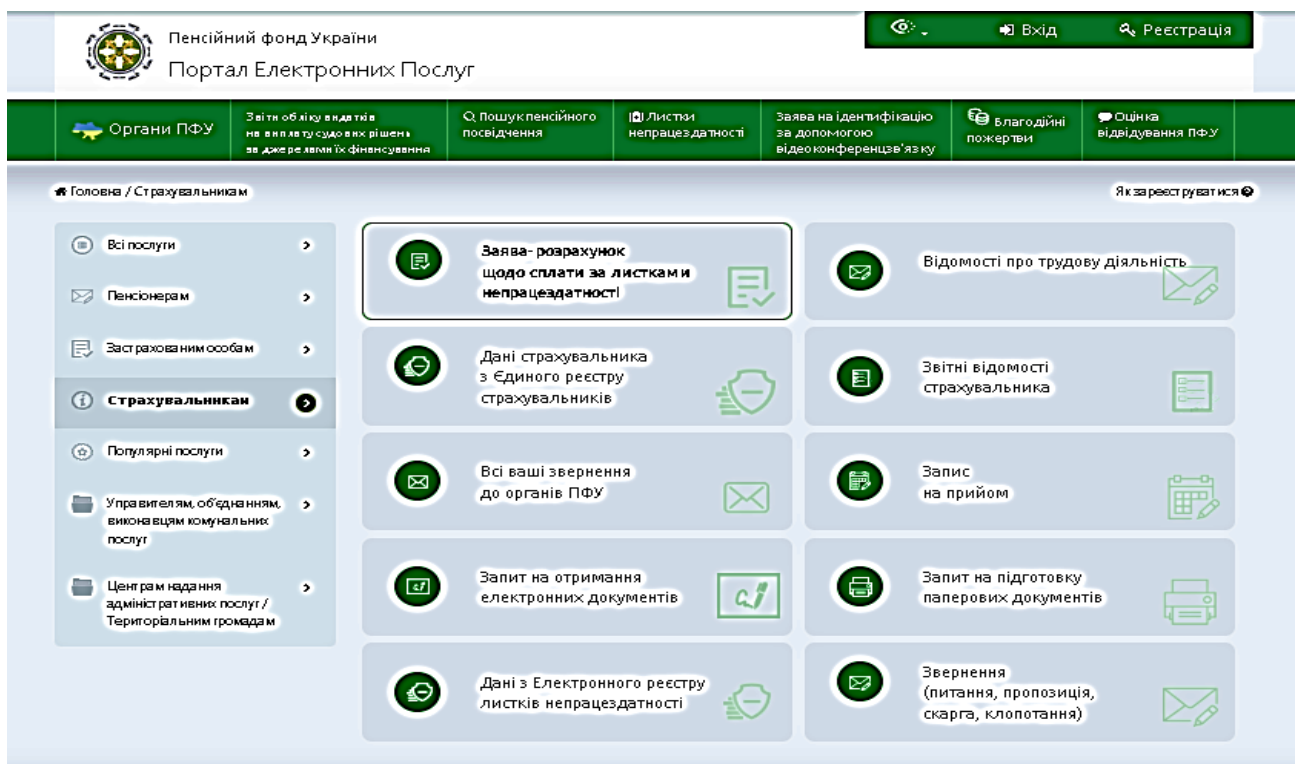

Рис. 3.1. Вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду

Джерело: [31].

Так, зокрема, портал електронних послуг, який донедавна залишався маловідомим, нині забезпечує централізований онлайн-доступ до ключових адміністративних і інформаційних сервісів у сфері страхування, спрощує взаємодію між органами публічної влади, страховиками та споживачами страхових послуг, підвищує прозорість процедур, скорочує часові та адміністративні витрати, а також сприяє впровадженню безпаперових процесів і розвитку цифрового публічного управління (рис. 3.1).

Вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду України, що функціонує з 2013 року, нині налічує понад 21 млн зареєстрованих користувачів, тоді як мобільний застосунок «Пенсійний фонд», запущений у 2019 році, вже охопив більш як 1,4 млн осіб. Запровадження цих цифрових сервісів забезпечує оперативний і зручний доступ громадян до персональної інформації, зокрема щодо рівня доходів та загального страхового стажу [31].

Важливим кроком у цифровізації страхового ринку стало створення сервісу онлайн-страхування (рис. 3.2.).

Сервіс онлайн-страхування

Зручне порівняння, безпечна покупка та надійне зберігання електронних страхових полісів

Автоцивілка онлайн з вигодою
15+ пропозицій
Оформити

Туристична страховка
25+ пропозицій

Зелена картка
Онлайн-поліс

Додаткове покриття до автоцивілки
Розширене покриття до 1 млн ₴

Медицина для водія
Покриття до 250 000 грн на лікування водія авто після ДТП

КАСКО
КАСКО з кешбеком до 10% від вартості

МініКАСКО
Захист вашого авто при ДТП або від воєнних ризиків

Страховка житла
Онлайн-поліс з оформленням навіть на орендоване житло

Hotline Auto Assistance
Сервіс технічної допомоги: евакуація, заміна колеса тощо

Страхування для власників зброї
Необхідне для реєстрації зброї

Страхування від нещасних випадків
Від 44 грн/місяць

Рис. 3.2. Платформа онлайн-страхування

Джерело: адаптовано з <https://hotline.finance/ua/>

Головною перевагою його впровадження стало спрощення доступу споживачів до страхових послуг, забезпечення можливостей дистанційного вибору, оформлення та оплати страхових продуктів, скорочення часових й адміністративних витрат, а також підвищення прозорості і зручності взаємодії між страховиками та клієнтами в умовах сучасних викликів.

Інформаційно-аналітична технологія страхування, що здійснюється через платформу «Дія», характеризується інтеграцією державних електронних реєстрів, автоматизованою обробкою даних та використанням цифрової ідентифікації користувачів, що забезпечує швидке й безпечне оформлення страхових продуктів у дистанційному режимі. Така технологія дозволяє мінімізувати паперовий документообіг, знизити адміністративні витрати, підвищити прозорість страхових операцій і достовірність даних, а також посилює аналітичні можливості публічного управління за рахунок накопичення та аналізу агрегованої інформації. У результаті використання платформи «Дія» сприяє підвищенню доступності страхових послуг, розвитку електронної взаємодії між державою, страховиками та громадянами й формуванню сучасної цифрової моделі управління у сфері страхування.

3.2. Інноваційні механізми публічного управління у наданні страхових послуг

Актуалізація інноваційних механізмів публічного управління у наданні страхових послуг відбувається через визначені підходи та інструменти, які дозволяють підвищити ефективність, прозорість, доступність та адаптивність страхових послуг за рахунок використання новітніх технологій та управлінських практик. Серед них можна виділити наступні: цифровізація та електронні сервіси, аналітика даних і штучний інтелект, автоматизація процесів управління, інноваційні моделі страхування, підвищення прозорості та контролю, освітні та інформаційні механізми (табл. 3.1).

Впровадження інноваційних підходів у публічному управлінні страхуванням орієнтоване на ефективне управління ризиками, автоматизацію процедур, підвищення фінансової грамотності населення та зміцнення довіри до системи страхування.

Разом із тим потребує уточнення питання щодо довіри, адже її рівень прямо впливає на ефективність впровадження інновацій у публічному управлінні страхуванням. Недостатня довіра громадян до державних страхових програм або страхових компаній може зменшити бажання користуватися електронними сервісами, брати участь у нових страхових продуктах або ділитися персональними даними для аналітики ризиків.

Таблиця 3.1.

Механізми та ефекти інноваційного управління страховими послугами

Категорія інноваційного механізму	Приклади	Очікуваний ефект
Цифровізація та електронні сервіси	<ul style="list-style-type: none"> - Онлайн-платформи для оформлення полісів - Мобільні додатки для подання заяв і відстеження виплат - Електронний обмін даними між держорганами та страховиками 	Підвищення доступності страхових послуг, скорочення часу обслуговування, зменшення бюрократії
Аналітика даних і штучний інтелект	<ul style="list-style-type: none"> - Використання Big Data для оцінки ризиків - Алгоритми прогнозування страхових випадків - Інструменти запобігання шахрайству 	Підвищення точності тарифікації, мінімізація фінансових втрат, ефективне управління ризиками
Автоматизація процесів	<ul style="list-style-type: none"> - Роботизація обробки заявок і виплат - Смарт-контракти на блокчейні для автоматичних виплат 	Зниження операційних витрат, прискорення виплат, підвищення прозорості процесів
Інноваційні моделі страхування	<ul style="list-style-type: none"> - Мікрострахування та страхування на вимогу - Державно-приватні гібридні моделі 	Розширення охоплення населення, гнучкість продуктів, підвищення фінансової стійкості
Прозорість та контроль	<ul style="list-style-type: none"> - Публічні електронні реєстри полісів - Онлайн-моніторинг фінансового стану страхових компаній 	Підвищення довіри до системи, зменшення корупційних ризиків, контроль якості послуг
Освітні та інформаційні механізми	<ul style="list-style-type: none"> - Цифрові інформаційні кампанії - Онлайн-курси фінансової та страхової грамотності 	Підвищення обізнаності громадян, стимулювання добровільного страхування, зменшення ризику непередуманих рішень

Джерело: розроблено на основі [5,6,31].

Тому, вважаємо за необхідне, паралельно з цифровізацією та автоматизацією процесів необхідно реалізовувати заходи, спрямовані на зміцнення довіри:

- забезпечення прозорості процедур та виплат через публічні реєстри;
- підвищення доступності інформації про страхові продукти та права громадян;
- проведення освітніх програм з фінансової та страхової грамотності;
- активна комунікація з громадськістю щодо ефективності та безпеки інноваційних інструментів.

Лише комплексний підхід, який поєднує технологічні інновації та роботу з довірою населення, здатен забезпечити стійкий розвиток системи публічного страхування та максимальний соціальний ефект від її модернізації.

3.3. Стратегічні напрями цифровізацій та інновацій публічного управління надання страхових послуг в умовах військових загроз

У сучасних умовах військових загроз стратегічні напрями цифровізації та інновацій публічного управління у сфері надання страхових послуг набувають визначального значення для забезпечення фінансової стабільності держави та захисту громадян і бізнесу. Як зазначалось у попередніх розділах, ключовим напрямом є впровадження інтегрованих цифрових платформ, які поєднують державні реєстри, інформаційні системи страхових компаній та сервіси електронного урядування, що дає змогу автоматизувати процеси укладання договорів, врегулювання страхових випадків і виплат компенсацій навіть в умовах обмеженого фізичного доступу до установ.

Важливу роль відіграє використання технологій великих даних та штучного інтелекту для оцінювання воєнних ризиків, прогнозування збитків і формування адаптивних страхових продуктів, орієнтованих на критичну інфраструктуру, військові ризики та соціально вразливі групи населення.

Інновації в публічному управлінні також передбачають посилення кібербезпеки, захист персональних даних та забезпечення безперервності страхових сервісів у разі кібератак або руйнування інфраструктури. Крім того, стратегічним напрямом є розвиток державно-приватного партнерства та міжнародної координації, що сприяє залученню іноземних інвестицій, перестраховальних механізмів і грантової підтримки для відновлення страхового ринку в післявоєнний період. Сукупність зазначених заходів формує основу для стійкої, прозорої та технологічно розвиненої системи публічного управління страховими послугами, здатної ефективно функціонувати в умовах високої невизначеності та безпекових викликів. Це дозволяє розробити модель стратегічних напрямів публічного управління страхових послуг як стійку і адаптивну систему для реалізації цілей в часі (рис.3.3).

Рис. 3.3. Модель стратегічних напрямів публічного управління страхових послуг

Джерело: власні дослідження.

Головним орієнтиром та функціоналом такої моделі є забезпечення безперервності, доступності та надійності надання страхових послуг в умовах динамічних безпекових викликів. Вона орієнтована на проактивне управління ризиками, своєчасну ідентифікацію загроз та швидку адаптацію інструментів державного регулювання до змін воєнно-економічного середовища. Функціональне ядро моделі включає цифрову координацію між органами публічної влади, страховими компаніями та громадянами, використання аналітичних і прогнозних інструментів для прийняття управлінських рішень, а також впровадження інноваційних регуляторних механізмів, спрямованих на підтримку платоспроможності страхового ринку. Важливим орієнтиром моделі є підвищення довіри до системи страхування через прозорість процедур, стандартизацію сервісів та гарантування соціального захисту населення, що в сукупності забезпечує довгострокову стійкість і ефективність публічного управління страховими послугами.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Встановлено, що удосконалення публічного управління у наданні страхових послуг у контексті цифровізацій та інновацій є необхідною передумовою підвищення стійкості страхового ринку та ефективності державного регулювання, особливо в умовах підвищених безпекових і соціально-економічних ризиків. Обґрунтовано, що впровадження цифрових інструментів публічного управління сприяє підвищенню оперативності управлінських рішень, прозорості регуляторних процедур і доступності страхових послуг для населення та суб'єктів господарювання.

Доведено, що інноваційні підходи, зокрема використання аналітики даних, автоматизованих інформаційних систем і електронних платформ взаємодії, забезпечують більш точну оцінку ризиків, оптимізацію механізмів державного контролю та адаптацію страхових продуктів до умов воєнних і

кризових загроз. Визначено, що інтеграція цифрових рішень у систему публічного управління дозволяє забезпечити безперервність страхових сервісів, зменшити адміністративні бар'єри та підвищити рівень довіри до інститутів страхування.

ВИСНОВКИ

1. Досліджено, що публічне управління у наданні страхових послуг являє собою систему правових, економічних та організаційних механізмів, за допомогою яких держава забезпечує ефективне, стабільне та соціально орієнтоване функціонування страхового ринку. За результатами аналізу теоретичних основ встановлено, що цифрова трансформація є системоутворювальним чинником модернізації державного регулювання страхового ринку. Обґрунтовано, що впровадження цифрових технологій у сфері публічного управління змінює традиційні управлінські механізми, трансформуючи їх у гнучкі, мережеві та даноорієнтовані системи прийняття рішень.

2. Визначено, що ефективність цифровізації у наданні страхових послуг значною мірою залежить від інституційного середовища, рівня нормативно-правового забезпечення, цифрової спроможності органів влади та готовності учасників ринку до інноваційних змін. Досліджено, що у сукупності нормативно-правове забезпечення та інституційна база виступають фундаментом ефективного публічного управління у сфері страхових послуг, від рівня розвитку якого залежить стійкість та соціальна спрямованість системи страхування.

3. Результати аналізу сучасного стану цифровізацій та інновацій публічного управління у наданні страхових послуг вказали на те, що вітчизняна система державного регулювання страхового ринку перебуває на етапі активної трансформації, зумовленої розвитком електронного урядування, впровадженням цифрових сервісів та необхідністю реагування на воєнні й соціально-економічні виклики. Визначено, що цифрові інструменти дедалі ширше застосовуються у процесах ліцензування, нагляду, інформаційного обміну та взаємодії між органами публічної влади, страховими компаніями та споживачами страхових послуг, даючи позитивні прирости основних показників господарської діяльності. .

4. Встановлено, що наявні регуляторні прогалини та фрагментарність окремих правових норм можуть обмежувати ефективність публічного управління та стримувати інноваційний розвиток страхового сектору. У цьому контексті актуальним є запровадження системного, ризик-орієнтованого підходу до нормативно-правового регулювання, який поєднуватиме фінансову стабільність, захист прав споживачів і стимулювання цифрових та інноваційних трансформацій страхового ринку.

5. Виявлено, що інноваційні рішення сприяють підвищенню прозорості діяльності страхового ринку, скороченню строків адміністративних процедур та розширенню доступу громадян до страхових продуктів, зокрема через електронні платформи та дистанційні канали обслуговування. Водночас встановлено наявність системних проблем, серед яких фрагментарність цифрової інфраструктури, недостатній рівень цифрових компетенцій у персоналу, нерівномірний рівень цифрової зрілості учасників ринку, обмежена кількість інвестицій у IT-інфраструктурі, технічні та регуляторні бар'єри, обмеженість аналітичних інструментів та підвищення ризиків кібербезпеки.

Встановлено, що поточний стан цифровізаційно-інноваційного публічного управління у сфері страхування потребує подальшого інституційного вдосконалення, посилення міжвідомчої координації й інтеграції інформаційних систем. У зв'язку з цим запропонована модель стратегічних напрямів публічного управління, яка передбачає інтеграцію цифрових платформ, використання аналітичних і прогнозних інструментів для управління ризиками, посилення кіберстійкості та розвиток державно-приватного партнерства, що в сукупності підвищує адаптивність публічного управління до умов невизначеності та кризових загроз. Реалізація моделі створює передумови для підвищення ефективності державного регулювання, забезпечення безперервності страхових сервісів і досягнення соціально-економічних цілей у коротко- та довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Сосновська О. О. Страхування: навч. посіб. К. Київ. ун-т. ім. Б. Грінченка. 2021. 328 с.
2. Фурман В. М. Державне регулювання страхового ринку як чинник його стратегічного розвитку. URL.: https://eip.org.ua/docs/EP_05_3_114_uk.pdf
3. Іонін М.Є. Ринкові чинники впливу на конкурентний потенціал страхової компанії. *Економіка і організація управління*. № 3 (27) 2017. С. 116–126.
4. Слободянюк О.В. Страховий ринок у категоріях інституціональних теорій. *Економіка та держава*. 2016. № 2. С. 61–64.
5. Статистика страхового ринку України. URL.: <http://www.forinsurer.com>
6. Рейтинг страхових компаній України. Insurance Top. URL.: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife>
7. Абдулаєва А., Повлавська С. Шляхи підвищення ефективності діяльності страхових компаній на ринку страхових послуг України. *Економіка та суспільство*, 2022. (39). URL.: DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-7>
8. Соболев Р. Г., Єфімов Ю. В., Бублій М. П., Серенок А. О., Соболев М. Р. Цифровізація страхового ринку як підхід антикризового публічного управління протидії гібридним загрозам. *Державне будівництво*. 2025. № 1 (37). С. 284–294. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-20>
9. Парубець О., Подоляк О. Трансформація механізму функціонування та розвитку страхового ринку в умовах цифровізації економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. URL.: https://ppeu.stu.cn.ua/article/view/314105?utm_source=chatgpt.com
10. Брюховецька І. О., Кришталь Г. О. Аналіз впливу державної цифрової трансформації на страховий ринок України: нові можливості та ризики. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Економічні науки. 2023. URL:https://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/2875?utm_source=chatgpt.com

11. Субачов І. І. Розвиток страхового ринку в Україні як фактору фінансової стабільності економіки. *Фінанси України*. 2020. № 11. С. 34.

12. Богріновцева Л. М., Ключка О. В., Заїчко І. В. Розвиток та впровадження інноваційних підходів до фінансового управління страховими компаніями в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. Випуск 60. 2024. URL: DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-57>

13. Пікус Р. Інноваційний розвиток страхової діяльності як основа підвищення її ефективності. *Економіка*. 3(168)/2015. С. 72–80.

14. Данько Ю. І., Бровко С. В. Вплив інноваційних технологій на розвиток страхового ринку. *Економіка та суспільство*. Випуск № 62. 2024. URL.: DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-8>

Сосновська О. О., Сіренька І. І. Тенденції інноваційного розвитку страхових компаній в Україні. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2021. 2(8), С. 20–30. URL.: <https://doi.org/10.32750/2021-0202>

16. Конституція України. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

17. Цивільний Кодекс України. № 435-IV. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> Національний банк України

18. Закон України «Про страхування» № 1909-IX. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1909-20> Законодавство України

19. Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» .URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1953-20> Національний банк України

20. Закон України «Про Національний банк України». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14> Національний банк України

21. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» № 3166-VI, з урахуванням усіх змін і доповнень. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3166-17?utm_source=chatgpt.com

22. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» № 2155-VIII. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2155-19>
Законодавство України

23. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851-IV. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/go/851-15>
Законодавство України

24. Закон України «Про захист персональних даних». URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> Національний банк України

25. Ринок ОСЦПВ стає цифровим: 99,3 % е-договорів у першому кварталі 2025 року. URL.: mtsbu.ua

26. Попович Д., Бундз Н., Іванків В. Проблеми та перспективи розвитку страхування кіберризиків на національному ринку. *Молодий вчений*, 2023. 4 (116), С. 168–172. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-33>

27. Власюк С.А., Лищук В.В. Адаптація страхового ринку України в умовах війни. *Актуальні питання сучасної економіки: матер. XVI Всеукр. наук.-практ. конфер.*, 14 листопада 2024 р. Умань.: УНУС. 2024. С. 67–69.

28. Прокопчук О.Т. Особливості цифровізації страхового бізнесу в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету*. 2023. С. 6-16. URL: DOI: 10.32782/2415-8240-2023-103-2-6-16

29. Добродзій О. М. Роль цифровізації в інноваційному розвитку медичного страхування в Україні: дис. ... канд. ступ. док. філософ., 072. ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», Київ, 2025. с. 209. URL: maup.com.ua

30. Кужелєв М. О., Нечипоренко А. В. Вплив FinTech на діяльність страхових компаній на фінансовому ринку України. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2025. № 1 (15). С. 430–438. URL: <http://doi.org/10.32750/2025-0138>

31. Вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду. URL: <https://www.msp.gov.ua/e-servisy/portal-pensiynoho-fondu>

32. Міловська Н. Електронна форма укладення договорів страхування. *Цивільне право та процес*. № 11. 2020. С. 34–41.
33. Черняк Я., Клапків Л. Детермінанти розвитку інновацій у страховому бізнесі. *Інноваційна економіка*. 2018. № 1-2. С. 182–188.
34. Сосновська О.О. Інноватизація страхового бізнесу в умовах розвитку цифрової економіки. *Бізнес Інформ* : науковий журнал. Харків. 2021. №7. С. 62–69.
35. Офіційний сайт СК "UNIQA" URL: <https://uniqa.ua/ua/>
36. Офіційний сайт ПрАТ «СК «ARX» URL: <https://arx.com.ua/>
37. Офіційний сайт АТ «СГ «ТАС» URL: <https://sgtas.ua/property-protection/povniy-zhytlozahyst/>
38. Офіційний сайт СК "ПЗУ Україна" URL: <https://www.pzu.com.ua/useful/press/grupa-pzu-ukrayina-vidsvyatkuvala-100-richchya.html>.
39. Алієв А. А. Особливості цифровізації у сфері публічного управління. Вчені записки університету «КРОК». 2024. № 2(74). С. 237–243. URL: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-74-237-243>
40. Дибицька І. М. Інноваційні механізми державного регулювання страхового ринку. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2022. № 3. С. 45–52.
41. Мазур М. В. Цифрові інструменти підвищення ефективності страхового нагляду. *Економіка та держава*. 2023. № 7. С. 63–68.
42. Пархоменко В. Є. RegTech та SupTech у публічному управлінні фінансовими послугами. *Вісник НБУ*. 2021. № 5. С. 12–19.